

<b>Cyfarfod:</b>	<b>Pwyllgor Pensiynau</b>
<b>Dyddiad:</b>	<b>17/03/2025</b>
<b>Teitl:</b>	<b>ADBORTH O GYNHADLEDD LLYWODRAETHU'R LGA</b>
<b>Pwrpas:</b>	<b>Er gwybodaeth</b>
<b>Awdur:</b>	<b>Meirion Jones, Rheolwr Pensiynau Cynghorydd Ioan Thomas</b>

Cafodd y Cynghorydd Ioan Thomas a minnau y pleser o fynychu Cynhadledd Llywodraethu'r LGA yn Bournemouth fis Ionawr eleni. Roedd y digwyddiad yn cynnwys nifer o ddiwrnodau diddorol, yn cynnwys amrywiaeth o sesiynau rhagorol a phryfoclyd ar ystod o bynciau. Roedd yn galonogol gweld bod llawer o'r materion a drafodwyd eisoes yn cael eu rheoli'n dda yn ein harferion ein hunain.

Isod, rydym yn darparu crynodeb o'r eitemau allweddol a drafodwyd yn y gynhadledd. Mae'r crynodeb hwn yn seiliedig ar y ddogfen 'Conference Highlight' a baratowyd gan Susan Black o Hymans Robertson:

**Diwrnod 1:** Dydd Iau 30 Ionawr 2025

### **Croeso gan y Cadeirydd**

Joanne Donnelly, LGA

Agorodd Jo y gynhadledd yn rhinwedd ei swydd fel Cadeirydd, gan dynnu sylw at yr agenda brysur a'r amrywiaeth o faterion parhaus yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL). Nododd Jo mai hon fyddai ei Chynhadledd Lywodraethu olaf fel Pennaeth Pensiynau LGA, o ystyried iddi symud i swydd prif swyddog gweithredol LPFA ym mis Ebrill.

### **Diweddariad gan y Gweinidog**

Jim McMahon AS, Y Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol

Agorodd y gynhadledd gyda fideo gan y Gweinidog Llywodraeth Leol, Jim McMahon AS, a amlinellodd ei flaenoriaethau ar gyfer y CPLIL a mynegodd ei gefnogaeth fel aelod. Tynnodd sylw at yr ymgysylltiad sylweddol yn yr ymgynghoriad Ffit i'r Dyfodol, a gafodd dros 200 o ymatebion, a phwysleisiodd botensial y CPLIL fel "injan ar gyfer twf".

Cymeradwyodd y Gweinidog y diwygiadau llywodraethu a cynigiwyd yn yr ymgynghoriad a thrafododd uchelgeisiau ehangach ar gyfer y cynllun, gan gynnwys pecyn o ddiwygiadau tegwch fel y Fargen Deg Newydd, gwell data ar optio allan, diwygiadau budd-daliadau goroeswyr, a mynd i'r afael â'r bwlch pensiynau rhywedd.

### **Byd yfory: Tirwedd y CPLIL yn y dyfodol**

Jo Thistlewood, Cronfa Bensiwn Berkshire; Sian Kunert, CIV Llundain; Jon Richards, UNSAIN; Y Cynghorydd Nathan Yeowell, Cadeirydd LGPC

Trafododd sesiwn y panel, dan arweiniad y Cynghorydd Yeowell, agenda uchelgeisiol y Llywodraeth ar gyfer y CPLIL, gan nodi newid o anweithgarwch blaenorol i ymdrechion diwygio gweithredol.

Sylwodd Jon ar ymgysylltiad cadarnhaol gan y Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol (MHCLG) ers yr etholiad, er y gallai fod canfyddiadau amrywiol o gynigion buddsoddi'r Llywodraeth a'u heffeithiau yn y byd go iawn ar gronfeydd CPLIL.

Nododd Jo y byddai prisiadau 2025 sydd ar ddod yn esgor ar ganlyniadau amrywiol, gyda rhai cronfeydd yn profi gwargedion tra na fyddai eraill yn gwneud hynny.

Tynnodd Sian sylw at y ffaith y byddai effeithiau cynigion cronni'r Llywodraeth yn amrywio'n sylweddol ymhlith gwahanol byllau.

Roedd y panel hefyd yn mynd i'r afael â heriau staffio a chadw o fewn y sector, gan gydnabod mentrau cadarnhaol fel gwaith Bwrdd Cyngori'r Cynllun ar gymwysterau penodol i'r CPLIL a'r potensial ar gyfer prentisiaethau.

### **Digonolrwydd pensiynau**

Jeremy Hughes, Bwrdd Cyngori'r Cynllun; Alexandra Miles, Grŵp Ecwiti Pensiynau

Aeth y cyflwynwyr i'r afael â materion hanfodol yn ymwneud â digonolrwydd pensiwn fel rhan o ail gam adolygiad pensiynau'r Llywodraeth, gydag amserlenni penodol eto i'w cadarnhau.

Cyflwynodd Alexandra ystadegau nodedig, gan ddatgelu bod angen i unigolion mewn cynlluniau cyfraniadau diffiniedig (DC) gronni £480,000 ar gyfer incwm ymddeol cymedrol o £31,300. Ar ben hynny, mae'r 10% uchaf o gronfeydd pensiwn DC yn dal 64% o gyfanswm y cyfoeth yn y cynlluniau hyn, ac mae 15% o bensiynwyr y DU yn byw mewn tldi cymharol ar hyn o bryd—ffigur y disgwylir iddo ddyblu yn y dyfodol. Yn ogystal, mae bwllch pensiwn rhyw sylweddol o 55% ar ôl ymddeol yn parhau.

Cyfrannodd Jeremy drwy drafod ystadegau CPLIL, gan dynnu sylw at ostyngiad yn y bwllch rhwng y rhywiau oherwydd cyflwyno'r cynllun cyfartaledd gyrfa yn 2014, gan nodi bod y bwllch yn parhau i fod yn fwy ar gyfer budd-daliadau a gronnwyd o dan y cynllun cyflog terfynol. Soniwyd hefyd am effaith ysgariad ar y bwllch pensiynau rhywedd, gyda dim ond tua 5% o ysgariadau yn cynnwys gorchymyn rhannu pensiwn, gan arwain at ddsbarthu buddion pensiwn yn anghyfartal.

### **Canllawiau datganiad strategaeth ariannu**

Becky Clough, Bwrdd Cyngori'r Cynllun; Rachel Brothwood, Cronfa Bensiwn Gorllewin Canolbarth Lloegr

Amlygodd Becky y canllawiau a ddarparwyd gan y SAB dros y flwyddyn ddiwethaf, gan gynnwys cyfarwyddiadau ar gyfer Adroddiadau Blynyddol, dogfen hysbyswr archwilio, a chanllawiau diweddar ar gyfer Datganiadau Strategaeth Ariannu (FSS).

Eglurodd Rachel sut mae'r canllawiau newydd hyn yn cynorthwyo cyflogwyr i ddeall sut mae strategaeth cronfa yn cael ei defnyddio, yn enwedig o ran digwyddiadau cyflogwyr amrywiol rhwng dyddiadau priso, megis derbyniadau, trosglwyddiadau swmp, a therfyniadau. Mae'r canllawiau'n hyrwyddo'r defnydd o derminoleg gyson mewn materion cyllido, gan fod o fudd i gyflogwyr sy'n ymwneud â chronfeydd lluosog. Roedd y drafodaeth yn pwysleisio pwysigrwydd cynllun ymgysylltu effeithiol, gyda rôl glir ar gyfer Byrddau Pensiwn Lleol yn ei ddatblygiad. Anogwyd cronfeydd i gasglu adborth gan gyflogwyr ar ôl ymgynghori i wella strategaethau ymgysylltu yn y dyfodol.

### **Yr her weinyddol**

Lorraine Bennett, LGA; Susan Black, Hymans Robertson; Claire Newbery, Cronfa Bensiwn Avon; Toni Durrant, LGA

Aeth y sesiwn i'r afael â heriau amrywiol, gan gynnwys materion yn ymwneud â McCloud, dangosfyrddau pensiwn, newidiadau ôl-weithredol posibl i grantiau marwolaeth a buddion goroeswyr, y Fargen Deg newydd, fforffeiture, a newidiadau i'r Isafswm Oedran Pensiwn Cenedlaethol. Trafododd aelodau'r panel strategaethau i lywio'r heriau hyn, gan bwysleisio pwysigrwydd cynllunio busnes effeithiol ac ymgysylltu ag aelodau'r pwyllgor a'r bwrdd. Amlygwyd ailstrwythuro a sefydlu tîm newid busnes diweddar Avon fel camau cadarnhaol. Nododd Lorraine y gefnogaeth hanfodol a ddarparwyd gan y tîm LGA, sy'n cynnwys canllawiau i weinyddwyr a datblygu cymwysterau CPLIL. Fodd bynnag, anogodd y Llywodraeth i gyflymu newidiadau i'r cynllun er mwyn atal gwaith ôl-weithredol a gweithredu sawl prosiect ar yr un pryd.

### **Diweddariad cyfreithiol**

Kirsty McLean, Squire Patton Boggs

Disgwylir i gronfeydd gysylltu â dangosfyrddau pensiynau erbyn 31 Hydref 2025, cyn y dyddiad cau cyfreithiol o 31 Hydref 2026, fel yr argymhellwyd gan yr Adran Gwaith a Phensiynau. Fe'u hanogir i gydweithio'n agos â'u darparwyr AVC ynghylch dangosfyrddau, yn enwedig o ystyried heriau diweddar yn y sector pensiynau.

Soniodd Kirsty am ymgynghoriad diweddar gan y llywodraeth yn cynnig gosod treth etifeddiant ar fudd-daliadau marwolaeth pensiynau gan ddechrau Ebrill 2027, gan bwysleisio heriau ymarferol posibl wrth gyfrifo rhwymedigaethau treth. Yn ogystal, mae ansicrwydd parhaus ynghylch goblygiadau achos Virgin Media ar gyfer cynlluniau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus, gan annog cronfeydd i fonitro cyfathrebiadau'r llywodraeth yn agos ar y mater hwn.

### **Diwrnod 2: Dydd Gwener 31 Ionawr 2025**

#### **Diweddariad gan yr Ombwdsmon Pensiynau**

Camilla Barry, yr Ombwdsmon Pensiynau (PO)

Pwysleisiodd Camilla ymrwymiad y sefydliad i fod yn wasanaeth dibynadwy, teg a diduedd ar gyfer datrys cwynion pensiwn. Nod y PO yw canolbwyntio ar bobl,

cyflawni canlyniadau effeithiol, ac annog gwelliannau i'r diwydiant. Fodd bynnag, mae'r llwyth gwaith yn cynyddu heb gyllid cyfatebol, gan annog y PO i adolygu ei fodel gweithredol ar gyfer mwy o effeithlonrwydd. Mae hyn yn cynnwys hyrwyddo penderfyniadau achos cynnar a hidlo cwynion nad ydynt yn cyrraedd eu trothwyau, megis cyfeirio achosion o dorri data at Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth (ICO). Dros y ddwy flynedd ddiwethaf, roedd y rhan fwyaf o gwynion CPLIL wedi'u datrys yn gysylltiedig â budd-daliadau ymddeol ac salwch, yn bennaf oherwydd cymhlethdod y rheoliadau. Y llynedd, dim ond 13 o gwynion CPLIL ddaeth i benderfyniad, gyda dim ond un yn cael ei gadarnhau.

### **Prisiadau'r Gronfa 2025**

Michelle Doman, Mercer; Melanie Durrant, Barnett Waddingham; Joel Duckham, Aon; Steven Scott, Hymans Robertson; Joanne Donnelly, LGA

Rhoddodd Mel drosolwg o ddatblygiadau ers prisiad 2022, gan dynnu sylw at newidiadau gwleidyddol sylweddol, y gyllideb fach ddadleuol, ac esgyriad Brenin newydd. O fewn y CPLIL, roedd materion allweddol yn cynnwys effaith chwyddiant uchel ar fudd-daliadau, dychwelyd asedau yn bodloni disgwyliadau, gweithredu dyfarniad McCloud, yr ymgynghoriad Ffit i'r Dyfodol, a'r Papur Gwyn ar ad-drefnu llywodraeth leol.

Pwysleisiodd Michelle rôl yr actiwari wrth baratoi'r Datganiad Strategaeth Ariannu (FSS), gan eirioli am ddadansoddiad bwch rhwng canllawiau newydd a'r FSS presennol. Pwysleisiodd yr angen am reoli risg integredig a pholisïau cadarn sy'n mynd i'r afael â buddsoddi, cyllid a risgiau cyflogwyr, gan annog cynrychiolwyr i ddeall eu dulliau prisio, a all amrywio yn ôl cwmni actiwaraid.

Amlinellodd Steven gamau gweithredu hanfodol y mae cronfeydd yn eu cymryd wrth baratoi ar gyfer prisiad 2025, megis ceisio cyngor ar strategaeth a rhagdybiaethau cyllido, asesu strategaeth ariannu ar gyfer gwahanol grwpiau cyflogwr, a chychwyn ymgysylltu cynnar â chyflogwyr. Eglurodd fod y cyfrifoldeb dros osod strategaeth ariannu yn byw gyda'r gronfa, nid yr actiwari, a bod gwahanol gwmnïau actiwaraid yn cynnig dulliau prisio hyblyg i ddarparu ar gyfer safbwyntiau amrywiol ar risg a disgwyliadau'r farchnad.

Aeth Joel i'r afael â rheoli gwrthdaro buddiannau posibl yn deillio o rôl ddeuol cynghorau fel cyflogwyr ac awdurdodau gweinyddu. Nododd fod y rhan fwyaf o aelodau'r Pwyllgor yn debygol o'r blaidd fwyaf, gan ei gwneud yn anymarferol iddynt esgusodi eu hunain o benderfyniadau prisio. Yn hytrach, tynnodd sylw at bwysigrwydd dyletswydd ymddiriedol a'r angen i bob aelod ddeall eu cyfrifoldebau.

### **Diweddariad MHCLG**

Paul Duggins, Y Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol

Ers yr etholiad, mae'r Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol (MHCLG) wedi ennill rôl fwy sylweddol yn y llywodraeth, yn enwedig mewn meysydd fel diwygio cynllunio, gyda'r Ysgrifennydd Gwladol a'r Dirprwy Brif Weinidog Angela Rayner AS yn arwain yr ymdrechion. Rhoddodd Paul y wybodaeth ddiweddaraf am yr

adolygiad pensiynau, gan dynnu sylw at gydweithio â'r Gweinidog Pensiynau Torsten Bell AS ar elfennau CPLIL. Derbyniodd yr adran 218 o ymatebion i'r ymgynghoriad diweddar Ffit i'r Dyfodol, sy'n cael eu hadolygu ar hyn o bryd. Yn ogystal, soniodd Paul am gyfres o ddiwygiadau yn canolbwyntio ar degwch, gydag ymgynghoriadau sydd ar y gweill yn mynd i'r afael â phynciau fel y Fargen Deg Newydd, buddion goroeswyr, y bwlch pensiynau rhyw, ac optio allan.

### **Bod yn aelod effeithiol o'r pwyllgor pensiynau neu bwrdd pensiwn**

Laura Caudwell, Aon

Pwysleisiodd Laura bwysigrwydd llywodraethu effeithiol a rôl gwyddor ymddygiad wrth wneud penderfyniadau. Dadleuodd y dylai'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau feddu ar wybodaeth, sgiliau ac ymddygiadau priodol ar y cyd, yn hytrach na dibynnu ar alluoedd unigol.

Mae rôl y cadeirydd yn hanfodol wrth feithrin amgylchedd diogel ar gyfer deialog ac ymchwiliad agored. Yn ogystal, aeth i'r afael â goresgyn rhagfarnau ymwybodol ac anymwybodol, yn enwedig mewn perthynas â meddwl grŵp, ac amlygodd sut y gall mentrau Amrywiaeth, Ecwiti a Chynhwysiant (DEI) wella effeithiolrwydd cyffredinol.

### **Y rhagolygon buddsoddi**

Atul Shinh, Ninety One

Canolbwyntiodd y sesiwn ar "ragfynegi'r anrhagweladwy," gydag Atul yn nodi bod buddsoddiad diweddar a rhagfynegiadau economaidd yn aml wedi methu'r marc, yn enwedig gyda'r ansicrwydd a gyflwynwyd gan weinyddiaeth Trump. Yn groes i'r disgwyliadau o ddirwasgiad, mae'r Unol Daleithiau wedi osgoi un oherwydd mewn fudo uchel, ymchwydd mewn gwariant defnyddwyr, a rhaglenni gwariant sylweddol y llywodraeth.

Er gwaethaf ansicrwydd parhaus, fel tariffau, mae'n bwysig gwahaniaethu rhwng rhexreg a realiti. Cynghorodd Atul gronfeydd CPLIL i barhau i fod yn wylidwrus o amrywiadau tymor byr yn y farchnad ac awgrymodd na ddylai'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau osod yn ormodol ar y gwahaniaethau rhwng marchnadoedd sy'n dod i'r amlwg a rhai datblygedig. Mae marchnadoedd sy'n dod i'r amlwg yn aml yn cyflwyno nodweddion dymunol i fuddsoddwyr, gan gynnwys twf uchel, dyled isel, chwyddiant isel, a pholisïau cyllidol ac ariannol cadarn.

### **Sylwadau i gloi**

Joanne Donnelly, LGA; Y Cynghorydd Roger Phillips, Bwrdd Cynghori'r Cynllun

Crynhodd y Cynghorydd Phillips a Jo y materion a drafodwyd dros y ddau ddiwrnod, gan bwysleisio y bydd y flwyddyn nesaf yn brysur oherwydd cyfranogiad gweithredol y llywodraeth.

Diolchodd y Cynghorydd Phillips i Jo am ei chyfraniadau cyn iddi adael, gan nodi ei chyfrifoldebau helaeth fel Pennaeth Pensiynau, sy'n cynnwys gwasanaethu fel

ysgrifennydd i'r Bwrdd Ymgynghorol Cynllun, arwain tîm pensiynau LGA, a chefnogi cynlluniau pensiwn y diffoddwyr tân ac athrawon.